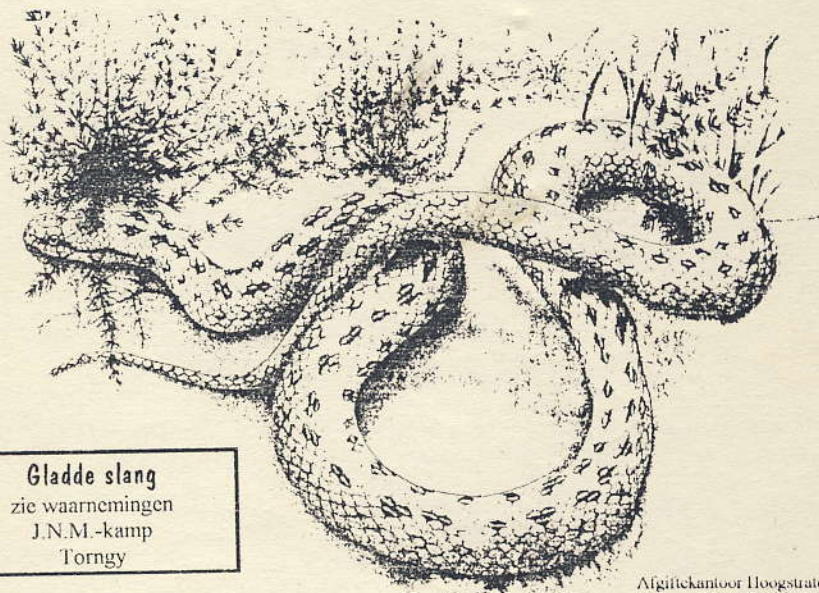

't Bieteutje

Driemaandelijks tijdschrift van WIELEWAAL MARKVALLEI
J.N.M. MARKVALLEI

Jaargang 5 nr. 4

Gladde slang
zie waarnemingen
J.N.M.-kamp
Torngy

Afgeefkantoor Hoogstraten
V.U. Marcel Adriaensen

Wielewaal

J.N.M.

voorzitter :

Marcel Adriaensen
Venneweg 2
2321 Meer
03/315.90.40

Geert Brosens
Kerkstraat 48
2328 Meerle
03/315.74.41

sekretaris :

Koen Pans
Bosuil 10
2323 Wortel
03/314.85.63

Katrien Knaeps
Moerklokstraat 6
2323 Wortel
03/314.37.70

penningmeester :

Koen Pans

Ingrid Brosens

natuurbehouds -
natuurhistorisch -
sekretaris :

Jef Leestmans
's Boschstraat 17
2320 Hoogstraten
03/314.60.14

Tom Verschraegen
Minderhoutsestraat 125
2322 Minderhout
03/314.67.25

milieubeschermingsseccr. : Jef Leestmans

Pieter Vranckx, 014/63.39.03

pers-en promotie :

Ria Boeren
Lage Rooy 23 h
2328 Meerle

Ingrid Brosens
Kerkstraat 48
2328 Meerle, 03/315.74.41

piepverantwoordelijke :

Ingrid Brosens

konservators : *De Halsche Beemden* :
Jan Spannenburgmuseum :

Tom Verschraegen
Jos Verschraegen
Minderhoutsestraat 125
2322 Minderhout
03/314.67.25

Jos Vorrsselmans
Hal 14
2322 Minderhout
03/315.76.26

Bieteutje : *hoofdredacteur* : Wim Verschraegen

V.U. : Marcel Adriaensen

contactpersonen werkgroepen :

V.W.G. : Jef Leestmans, Bart Hoeymans (J.N.M.)
P.W.G. : Koen Pans, Inge Mesuere (J.N.M.)
A.R.W.G. : Bart Adams (J.N.M.)
K.W.G. : Wout De Ridder (J.N.M.)
Z.W.G. : Danny Daelemans, Dimitri Van Pelt (J.N.M.)
V.B.W.G. : Wim Verschraegen, Ingrid Brosens (J.N.M.)
M.W.G. : Pieter Vranckx (J.N.M.)
Piep W.G. : Ingrid Brosens (J.N.M.)

Leden van andere afdelingen kunnen zich abonneren op het Bieteutje door overmaking van **100 Fr** op rek.nr. 646-2200711-86 o.n.v. J.N.M. Markvallei met vermelding van "**Bieteutje 1996**"

lidgelden : *J.N.M.* :

500 Fr (13 t.e.m. 25 jaar)
450 Fr (8 t.e.m. 12 jaar)
250 Fr (bijlid) op 001-2280592-04

Wielewaal : 600 Fr op 000-0319785-73

Reservatenfonds Hoogstraten :

035-1758415-40

ACTIVITEITENKALENDER

*** Zondag 22 september : BOSSPEL**

ook voor
PIEP

afpraak : Rijkevorsel (parking kerk) : 12.45
lokaal 13.15
kerk Meerle 14.00

*** Zondag 29 september : PADDESTOELENTOCHT**

afpraak : 13.30 Kasteel van Maxburg (Meer)

verantw. : Ria Boeren

*** Zondag 6 oktober : WEIDEVOGELTOCHT 'DE HEES' EN OMSTREKEN**

ook voor
PIEP

afpraak : Rijkevorsel : 13.30
't lokaal : 14.00

*** Zondag 13 oktober : KNIP-EN PLAKNAMIDDAG**

ook voor
PIEP

Tijdens deze knutselnamiddag staat o.a. het maken van recyclagepapier op het programma.

afpraak : Rijkevorsel : 13.30
't lokaal : 14.00

*** Zondag 20 oktober : FIETSTOCHT WORTEL-KOLONIE**

ook voor
PIEP

afpraak : Rijkevorsel : 13.00
't lokaal : 13.30

Verantwoordelijken op 22/09, 06/10, 13/10 en 20/10 zijn het J.N.M.-PROMOTIETEAM bestaande uit Bart Adams, Koen Michielsens, Katrien Knaeps, Geert Brosens en Ingrid Brosens !

*** Zaterdag 9 november : KAMPBIJEENKOMST 'TORGNV' BESTUURSVERKIEZING**

Tijdens deze dag zullen de leuke kampherinneringen snel terugkomen. Iedereen die dia's of foto's heeft, wordt verzocht deze mee te brengen. Voor de kiezing zie ook tekst elders in dit teutje.

ook voor
PIEP

afpraak : 15.00 u

verantw. : Wim Verschraegen (kampbijeenkomst), Geert Brosens (kiezing)

*** Zaterdag 23 november : DAG VAN DE NATUUR - BEHEERSWERKEN
KIEVITSHEIDE te RIJKEVORSEL**

Zie aparte tekst 'Dag van de Natuur' elders in dit teutje voor meer gegevens !
Geef voor deze activiteit tijdig je naam door !

verantw. : Jos Vanneylen

*** Zondag 24 november : GEZELLIG SAMENZIJN MET DE J.N.M.
VOOR DE WINTERSLAAP**

ook voor
PIEP

Op deze dag worden diverse zaken geknutseld om de dieren te helpen de winter door te komen.

afpraak : 14.00 - 16.30

verantw. : Ingrid Brosens, Els Tanghe

*** Zaterdag 14 december : WIELEWAAL-LEDENAVOND
DIA' S 'EEN KIJK OP DE NATUUR IN ONZE GEMEENTE'
BESTUURSVERKIEZING**

Zie ook aparte tekst in dit teutje !

verantw. Marcel Adriaensen

*** Zondag 15 december : BUSUITSTAP 'SCHOUWEN-DUIVELAND'**

Deze watervogeltocht wordt georganiseerd met Wielewaal Noorderkempen. Wie massa's ganzen, eenden en andere vogels wil zien, mag deze dag niet missen.

vertrek : 07.00 kerk van Hoogstraten

inschrijven : voor 5 december bij Marcel Adriaensen (03/315.90.40)

prijs : Wielewaal : 450 BEF J.N.M. : 300 BEF

meebrengen : warme kledij, voldoende eten en drinken, verrekijker, ...

verantw. : Marcel Adriaensen

*** Zondag 22 december : J.N.M. - WINTERFEESTJE**

verantw. : Ingrid Brosens, Els Tanghe

ook voor
PIEP

ook voor
PIEP ook
=voor J.N.M.-ers van 8 t.e.m. 12 jaar !

TREKTELLINGEN * * * TREKTELLINGEN * * * TREKTELLINGEN

Ieder weekeind vanaf zonsopgang tot

Plaats : DE HEES

Info : Jef Leestmans

TREKTELLINGEN * * * TREKTELLINGEN * * * TREKTELLINGEN

DEADLINE BIETEUTJE : VRIJDAG 20 DECEMBER

VARIA

- * 7 dec. : bijeenkomst van de verschillende trektelposten zaal 'Lambeer' te Beerse
- * 28 sept. : konservatordag in 't Ename
- * 28 sept. : 25 jaar B.B.L.
- * 13-20 okt : WEEK VAN HET BOS
- * iedere Vrijdag van 19.00 - 21.00 : volley te Meer in de sportzaal van de Lagere school

Werken mee aan dit bieteutje :

teksten : Els Tanghe, Ingrid Brosens, Inge Mesuere, Jos Vanneylen, Koen Michielsens,
Wim Verschraegen, Tom Verschraegen, Marcel Adriaensen, Bart Adams,
Geert Brosens

tekeningen : Els Tanghe

Lay-out : Wim Verschraegen

Oproep

Wie interesse heeft om naar het J.N.M.-congres (december) te gaan, gelieve contact op te nemen met Els Tanghe !

DAG VAN DE NATUUR

Kievitsheide te Rijkevorsel

Ter gelegenheid van de 'Dag van de Natuur', ingericht door een aantal natuurverenigingen, waaronder ook De Wielewaal, wordt er onder het thema 'natuurbeheer en landschapszorg' gewerkt i.s.m. andere socio-culturele (plaatselijke) verenigingen.

J.N.M. en Wielewaal afdeling Markvallei gaan in samenwerking met V.M.P.A. De Klamper (plaatselijke natuur- en milieuvereniging te Rijkevorsel) beheerwerken doen op de Kievitsheide te Rijkevorsel.

De Kievitsheide is een gebied van ± 8 ha en is eigendom van de gemeente. V.M.P.A. - De Klamper is er al enkele jaren actief om een heidebiotoop van ± 1 ha te herstellen en in stand te houden. Dit gebeurt met toestemming van het gemeentebestuur en in overleg met boswachter en houtvester. We willen nog opmerken dat alle leden van De Klamper tevens Wielewaalleden zijn.

<u>plaats/uur van samenkomst</u>	:	10.00 u Chiro-lokalen, Zuiderdijk, St-Jozef-Rijkevorsel (vlak bij voetbalpleinen)
<u>pauze</u>	:	12.30 - 13.30 u (eten). Er zal gratis soep, brood en beleg, koffie en frisdrank aangeboden worden. Als je hiervan wil genieten dan wel <u>vooraf melden</u> of je komt (<u>ten laatste</u> op wo 20/09 !)
<u>einde</u>	:	17.00 u
<u>meebrengen</u>	:	laarzen, regenkledij, riek of spitvork, boshak of plaggenschop (of bij gebrek hieraan een gewone 'schup')
<u>verder hebben we nodig</u>	:	enkele kruiwagens, enkele mensen die een bijltje en/of bijl meebrengen en enkele rijven
<u>inlichtingen en aanmelden</u>	:	Jos Vanneylen Kievitsheide 54 Rijkevorsel 03/312.14.76

GEVONDEN

Wie in de Halsche Beemden zijn INSECTENGIDS is verloren, kan deze terug
bekomen in de Sluiskensweg in ruil voor een zeer zware beloning !

Ledenavond, "een kijk op natuur in onze gemeente"

Natuuravond op 14 december in het Spannenburgmuseum om 8.00 uur

Dit jaar gaat de ledenavond door gewoon in ons eigen lokaal. Er zullen vooral veel dia's te zien zijn over de afgelopen activiteiten en over natuur in Hoogstraten en Rijkervorsel. De avond moet leiden tot een klare kijk op de natuur in onze gemeente. Wij willen een visie op de toekomst en op de werking van het komend jaar tot stand brengen. U kunt er dus vanop aan dat de natuur en de activiteiten van onze afdeling in al zijn facetten naar voor zal komen op deze avond. Wij durven hopen op een talrijke aanwezigheid van onze leden. Om de nieuwsgierigheid niet te bederven zullen er ook een paar verrassingen te zien zijn.

Tevens zal op deze avond beslist worden over de samenstelling van het bestuur. Bij deze een warme oproep aan bestuurskandidaten zich kenbaar te maken.

Bent u ook kandidaat bestuurslid ?

Wie zijn onze bestuursleden en wat doen ze eigenlijk ? We willen ze voorstellen op onze ledenavond. Een paar nieuwe bestuursleden zijn zeker welkom. Zo moeten we onder andere op zoek naar een secretaris penningmeester.

Koen Pans heeft deze taak in het verleden op zich genomen. Helaas voor ons gaat Koen nu verhuizen naar het Leuvense en kan om deze reden deze taak niet meer uitvoeren.

Ben jij kandidaat bestuurslid laat ons het dan weten. Een hart voor natuur, een goed verenigingsgevoel en afspraken nakomen zijn de belangrijkste eigenschappen die je moet hebben.

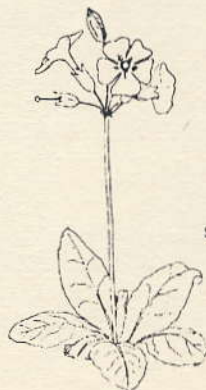
Kandidaat ? Of twijfel je, laat het ons dan weten. Elke bestuurslid wordt voor een periode van 4 jaar verkozen. Na deze periode kan hij of zij herkozen worden. Deze herverkiezing zal plaats vinden op onze ledenavond.

Hoe lang bestaat de Markvallei eigenlijk ?

Officieel werd in Januari 1979 in Hoogstraten een Wielewaalafdeling opgericht. De activiteiten waren zeer verscheiden. Enkele belangrijke feiten die de afdeling heeft meegemaakt sinds haar oprichting zijn:

- De akties tegen het golfterrein, en de succesvolle afronding ervan.
- Het overlijden van Jan Spannenburg, een van de meest toegewijde natuurliefhebbers van Hoogstraten.
- Het oprichten van het Jan Spannenburgmuseum en het verwerven van een eigen lokaal.
- Het samengaan met de Rijkervorsel en het vormen van de afdeling "de Markvallei".
- Het verwerven van het reservaat aan het Merkske.
- Reservaat de Bonte Klepper in Rijkervorsel
- De trektellingen die nu jaarlijks op intensieve wijze worden gehouden.
- De rol in talrijke andere dossiers zoals de E-10 put, gewestplanswijzigingen enz.
- De samenwerking met de JNM, de natuurvereniging voor de jeugd.

En nog vele vele andere activiteiten

Het WW bestuur

slanke sleutelbloem

Inderdaad het is weer zover de oudste leden van de JNM-Markvallei kunnen weer beginnen met hun grootscheepse verkiezing-campagne's te geven, dit wil dus zeggen hier en daar de andere leden eens een pintje te trakteren.

Maar voor ge aan deze dingen begint te denken moet je wel aan de volgende eisen kunnen doen; minimum 16 jaar oud zijn, lid zijn van de JNM uiteraard, om kunnen gaan met kinderen, enige verantwoordelijkheidszin hebben en geen schrik hebben om de handen eens uit de mouw te steken.

De volgende functie's zijn nog open:

VOORZITTER

U bent de grote baas, u bemiddelt met de buitenjnm'se personen en de binnenjnm'se personen. Kortom jij leidt de vergaderingen en zorgt dat onze afdeling goed draait.
eisen: - liefst boven de 18 jaar.

PING

U bent een rijk mens want jij zorgt voor de centjes van de afdeling. Wees gelukkig jij krijgt al onze inkomsten, maar wees niet te blij want jij zal ook alles moeten betalen en vergeet het maar want na uw loopbaan moet je alles netjes terug afgeven met een papiertje er bij wat ge ondertussen uitgespookt hebt met dat geld. (dus een kleine boekhouding)

eisen: - ge moet kunnen rekenen

- en ge moogt niet flauwvallen bij de geur van het geld.

SECRETARIS

U bent de rechterhand van de voorzitter en de linkerhand van de ping. Omdat deze mensen naar het schijnt tekort hebben aan handen. Het belangrijkste uit uw taak is tijdens de vergaderingen alles opschrijven en deze tekst voederen aan uw kompjuter (nieuwe spelling) of iets anders. Maar vraag wel een schoon papierke terug aan uw kompjuter waarom koopt ge anders zo een ding hè.

eisen: - het alfabet kennen.

NATUURHISTORISCH SECRETARIS

Als je weet hoe de natuur nu en vroeger in elkaar steekt, en dit is meer dan alleen van de bloemetjes en de bijtjes. En je werkt graag met alle werkgroepen ben jij hier de man/vrouw voor.

eisen: - zich kandidaat kunnen stellen.

MILIEUBEHOUDS SECRETARIS

Jij mag protest actie organiseren, tenminste als het ten voordelen komt van het milieu en als het in onze streek te doen is. Dus daarbuiten mag je ook briefjes schrijven met de minister en overal handtekeningen gaan vragen aan "BV's", "RBV's" en "NBV's".

eisen: - ne groten mond hebben.

MATRAS

Jij zorgt voor de slaaptent andere dingen van onze afdeling. En natuurlijk ook het onderhoud van ons lokaal en waarschijnlijk ook die van de Wielewaal omdat wij die toch gewoonlijk overhoop zetten.

eisen: - twee handen hebben, en daarmee kunnen werken.

PERS- EN PROMOTIEVERANTWOORDELIJKE

De tv en de gazet de goede kant van de afdeling laten zien (ps: dit is niet de achterkant).
Nieuwe leden aan porren en afentoe eens mensen die intresse hebben gaan bezoeken.
eisen: - een pen en een telefoon bezitten.

PIEP-VERANTWOORDELIJKE

Als je goed kunt spelen ben jij het geschikte kind voor deze taak. En bovendien gij krijgt een eigen kolum in het Bieteutje tenminste als ge iets schrijft hè.
eisen: -ne pamber kunnen vervangen.

WERKGROEPSVERANTWOORDELIJKEN

ARWG- niet veis zijn van een kikker in uw broek.
KWG- een sint-jacobs schelp en een zeester uit elkaar kennen.
MWG- spandoeckjes schilderen in uw vrije tijd.
PWG- voor een bloeiend leven.
PiWG- u niet laten doen door klein bengeltjes en engeltjes.
VBWG- goed kunnen slijmen.
VWG- ze zien vliegen
ZWG- regelmatig in de kelder vertoeven.

Kandidaturen moeten binnen zijn voor 7 november 1997 bij mij.

Geert

En onze Dolf zit in Bolivië

Op 22 augustus vertrok Dolf Michielsens met AFS voor ongeveer 1 jaar naar Bolivië. Hij zal terug in ons Belgenlandje landen rond 25 juli '97. Hij is er te gast in een gezin te Riberalta, dicht bij het Boliviaanse Amazonewoud.

Alle post is welkom op :

**Aüe Justiniano
Dolf Michielsens
Manuel Oliva street # 411
RIBERALTA
BOLIVIA**

Een brief met 36 BEF erop geplakt geraakt in Bolivië.

Reuze JNM promotiecampagne

In het begin van dit schooljaar hebben 5 enthousiaste JNM-ers reclame gemaakt voor onze werking. Bart, Geert, Ingrid, Katrien en Koen bezochten alle lagere scholen uit Rijkervorsel en Hoogstraten. Alle klassen vanaf het 3de leerjaar kregen op een kwartiertje tijd een berg uitleg over JNM. We vertelden er over het kamp, over vlinders, slangen, egels, en vogels, over milieubescherming en over braakballen. Iedereen kreeg een brief mee naar huis, daarin stond ook nog een heleboel informatie. In bijna alle klassen vonden we vele geïnteresseerde jongens en meisjes.

**Ook als jullie nog vrienden,
vriendinnetjes of familie
hebben die van de natuur
houden, mag je die altijd
eens meebrengen naar één
van onze activiteiten.**

Op dit moment hebben we er echter nog geen idee van hoeveel nieuwe leden we zullen kunnen verwelkomen. Laat ons hopen dat het er veel zijn, maar vooral dat ze nog lang lid zullen blijven. Om ze de kans te geven kennis te maken met JNM, organiseren we enkele speciale activiteiten. De data daarvan vindt je

bij de andere activiteiten, we rekenen er op dat ook jullie dan zullen komen.

het JNM-superpromoteam,

*Katrien, Ingrid,
Bart, Geert en Koen*

Een natuurontwikkelingsplan voor onze gemeente

De natuurverenigingen Wielewaal-JNM-VMFA-Natuurreservaten-VLEIT zijn nu ingeschakeld in de milieuraad en de begeleidingscommissie van het GNOP. Zij proberen de voorstander te zijn van de natuur in de gesprekken. De hoop is dat de gemeente er natuurvriendelijker op zal worden. Het volgende artikel geeft een korte toelichting over de inzet van het GNOP.

Krijgen de kinderen nog de kans om padden vies te vinden ?

Toen hun ouders nog klein waren kon het nog: op ontdekking door bossen, velden en weiden. Broedende vogels bespieden in een haag. In sloten en poelen zaten nog volop kikkers, padden en salamanders. Ongetwijfeld hadden die als kind ooit zo'n dier in handen en vonden het behoorlijk vies. Ook kinderen en kleinkinderen willen nu nog op ontdekkingsstocht. Maar waarheen ? Vandaag de dag moeten we al hard zoeken om nog ergens een sloot of poel te vinden. En wat ons nog rest, is nu pas echt vies. Beken zijn open riolen geworden, sloten veranderen in moezoten, zonder leven, zonder vieze beesten. Zullen kinderen en kleinkinderen ooit nog zelf padden in hun handen kunnen vastnemen, of zullen ze het moeten stellen met plaatjes uit boeken of herinneringen in straatnamen zoals het Engelenven, het Vaalmoer, de Vloeiën, de Tommelberg, de drie Gezusters,

Het gaat niet zo best met onze natuur

Poelen en plassen verdwijnen. Vuile beken worden in buizen gestopt (zoals de Heimaarsloop in Wortel), zodat we ze niet meer zien. Knotwilgenrijen zijn van geen nut meer en worden omgehakt. Ook hagen en houtkanten staan in de weg. Bossen zijn houtakkers geworden, waar alleen nog banale planten en diersoorten kunnen overleven.

De cijfers liegen er niet om. Van de 1279 wilde-plantensoorten die Vlaanderen rijk is, zijn er 454 kwetsbaar tot sterk bedreigd, 85 soorten zijn zelfs helemaal verdwenen. Hoogstraten is echter nog een unicum voor de *grote pimpernel*. Maar de mensen beseffen het nauwelijks.

Tweede van de Vlaamse sprinkhanen zijn bedreigd. Van de 87 inheemse dagvlindersoorten zijn er 34 in Vlaanderen uitgestorven. In de studie "dagvlinders in de Markvallei" van Wim Verschraegen en Ingrid Brosens van onze afdeling kun je lezen dat ook Hoogstraten niet aan deze achteruitgang voorbij gaat.

Vissen en amfibieën gaat het al niet veel beter. Ze hebben sterk te leiden onder de vervuiling van de beken en vervuilde, gekanaliseerde Mark. Van de 42 vissoorten die nog in Vlaanderen voorkomen zijn er slechts een tiental niet direct bedreigt. Acht van de dertien voorkomende amfibieën en rondt alle reptielen zijn in Vlaanderen bedreigt. Nog niet lang geleden vond je nog "merkkatten" (het Bermpje) in de Beek en de Raamloop. Nu zijn dat nog alleen stekelbaarsjes.

Deze eeuw al verdwenen in Vlaanderen 19 soorten broedvogels. Vooral omdat hele specifieke biotopen zoals moerassen, kleinschalige natuurlandschappen, heide, ... het hard te verduren kregen.

Van de 68 Vlaamse zoogdieren staan er 30 op de rode lijst. Hiertoe behoren 14 van de 18 soorten vleermuizen.

grote pimpernel

En de gemeente dan, doet die er wat aan ?

Dat het de Vlaamse natuur niet zo best gaat, lijkt ook de Vlaamse overheid te gaan beseffen. De meeste gemeenten hebben een kontrakt afgesloten met die overheid. Deze milieuconvenant houdt in dat de Hoogstraten een belangrijke inspanning levert op het vlak van milieu en natuur.

Het luik **milieu** bepaalde onder andere dat een milieuambtenaar werd aangenomen. Ook moet werk gemaakt worden van een selectieve afvalophaling en een milieuraad.

Het luik **natuur** bestaat in de opmaak van een gemeentelijk natuurontwikkelingsplan (GNOP). Het GNOP vertrekt van een inventaris van de toestand van de natuur in de gemeente. Op basis hiervan worden dan maatregelen genomen voor natuurontwikkeling op het geheel of een gedeelte van het grondgebied van de gemeente.

Een beknopt overzicht geven van de natuurproblemen in Hoogstraten zijn zou al vlug een lang artikel opleveren. Als je geïnteresseerd bent of wil nagaan of jouw, het meest aan het hart liggend probleem wel in de GNOP inventaris is opgenomen vraag ik je van Tom Verschraegen of Marcel Adriaensen te contacteren.

Toch wil ik het niet nalaten om nog eens enkele belangrijke actiepunten aan te geven zoals die nu aangedragen worden vanuit de GNOP mensen:

- Beschermen van de weidevogelpopulaties in de gemeente
- Bescherming van de Koeberg op lange termijn
- Het behoud van de Krabbershoek (Wortel) als vochtige hooilanden of moerasbos met typische struiken
- Een stimuleringsbeleid voor het aanbrengen van hagen en houtkanten
- Het aanleggen van de Mark als groen lint
- Het optimaliseren van wegbermbeheer (toepassen van het bermdecreet)

Marcel Adriaensen

Tom Verschraegen

„We zijn een bedreigde soort en we zijn een beschermde soort. Maar als ik een man op me zie afkomen, weet ik nooit of hij komt om me te bedreigen of om me te beschermen.”

De Halsche Beemden

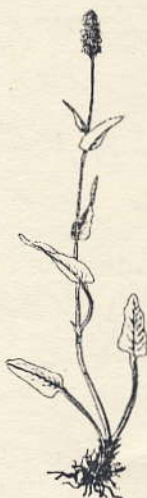
1996 : het jaar van de natuurontwikkeling !

Ze hebben niet stilgezeten dit jaar. Met de kleine schare medewerkers van 'ons' reservaatje is er een heleboel werk verzet. Met een voldaan gevoel blikken we terug op het afgelopen werkjaar:

Op een gure februaridag werden meer dan 800 struikjes en boompjes in de grond gestoken. Hiermee zal ons reservaatje er over enkele jaren totaal anders uit gaan zien. Aan alle kanten zal het weiland omzoomd zijn met dicht struikgewas. Een mooi kleinschalig landschap dat de meeste JNM'ers alleen maar kennen van de zomerkampen in de Voerstreek, Viroinval of de Gaume. De aankoop van dit plantgoed werd gefinancierd door de Kredietbank. Dit aanplantingsproject werd immers bekroond in een wedstrijd van Stichting Leefmilieu.

De lente kwam in 't land en de beemden lieten zien dat het beheer dat nu reeds 5 jaar gevoerd wordt, zijn vruchten begint af te werpen. *Pinksterbloem, echte koekoeksbloem, kruipend zenegroen* schitterden massaal in de lentezon.

Maar er was meer: er daagden ook nieuwe planten op. Gie Segers had de eer een plantje te ontdekken, waarvan geweten was dat het er in 1970 nog stond: *de kale vrouwemantel*. Op een andere tocht liepen we uit bij *grote pimpernel* en *adderwortel*. Alle drie planten die waarschijnlijk nog altijd in een armtierige toestand op de Beemden voorkwamen, maar die nu pas terug hun kop opsteken als viriele planten.

Adderwortel

De Adderwortel is een hoge overblijvende plant die in het begin van de zomer en later opnieuw in de nazomer bloeit. De onvertakte bloeistengels dragen een roze bloeiwijze. Landelijk gezien is de Adderwortel vrij zeldzaam, maar in sommige beekdalen komt ze vrij algemeen voor. De plant groeit op drassige, voedsel- en humusrijke grond, gewoonlijk op plaatsen met horizontaal bewegend grondwater, langs beken en kleine rivieren op bron- en kwelplekken in beekdalhooilanden. Door ontwatering en beweiding verdwijnt de plant en groeit daarom vrijwel alleen nog in natuurgebieden en langs slootkanten.

Ook bij de vogels was het dit jaar prijs: de *bosrietzanger* van vorig jaar heeft weer zijn nestje grootgebracht in ons rietlandje en we kregen er een nieuwe broedvogel bij: de *waterral*. Eerst hadden we hem zien rondtrekken langs het Merkske, maar later in het broedseizoen bleek hij ook nog eens zijn opmerkelijk zwijnachtige roep door de nacht te zingen.

We zitten begin juli.

De meeste planten hebben hun zaad al gevormd en kunnen gemaaid worden. Voor 't eerst werd er een **nationaal JNM-beheerskamp** op de Halsche Beemden georganiseerd. 24 Vrolijkgemutste JNM'ers uit alle windstreken zaten een week lang te karweien op 'onze' grond. Er werd gemaaid, gehooit, gelachen, 100 weipaaltjes in de grond geklopt, gezweet en een grachtje gegraven.

Al bij al een zeer geslaagd werkkamp.

Eind augustus werd er een eind gemaakt aan de beheerswerken: de tweede maaibeurt .
En na dit werk volgde *het eerste HALSCHE BEEMDEN OOGSTFEEST*. Zeer bescheiden werd er een klein tentje opgesteld en als god in Frankrijk geleefd: baguettes, kazen en een sortiment vruchtenwijnen.

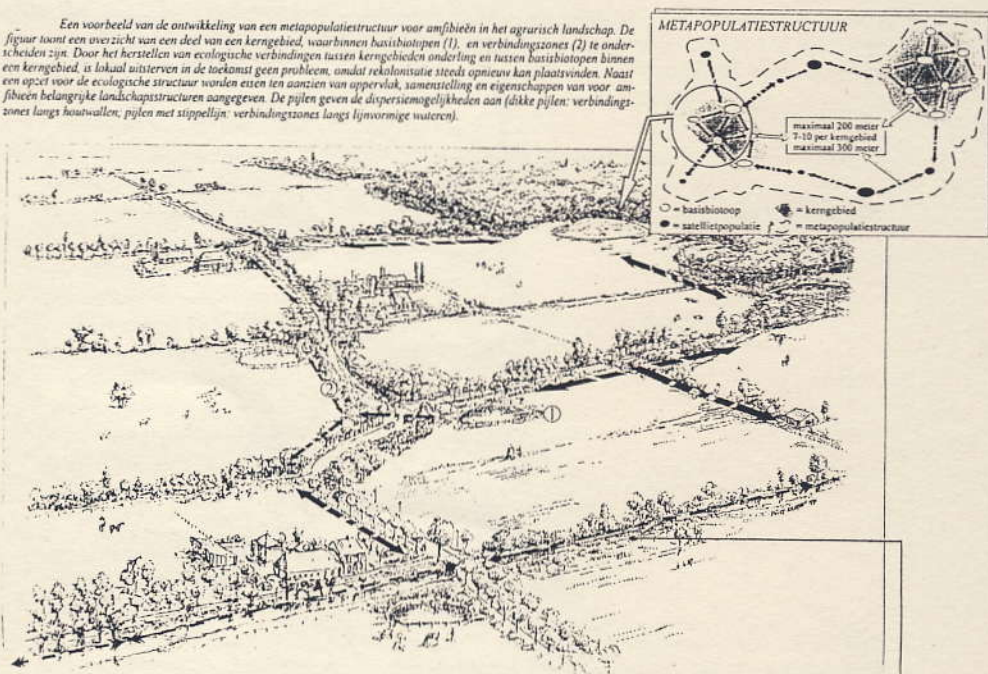
Er werd wel eens geopperd: de Antilliaanse Feesten zijn ooit ook begonnen in een klein tentje achter de Cahier !

En op dit moment lopen er zware onderhandelingen voor de grootscheepse 'verbouwingswerken'. De bouwvergunning voor de twee amfibieënpoelen is eindelijk binnen (na 9 maanden !). En aangezien er een dikke laag blauwe klei onder de poelen zit , wordt er nu onderhandeld met *Desta gevelstenen NV*. Met een beetje geluk liggen ze er al in oktober.

*U ziet dat ons reservaatje niet ligt te verkommeren, integendeel.
In mei gaan we zeker eens een wandeling maken door 't reservaat.*

*de conservator,
Tom Verschraegen*

Een voorbeeld van de ontwikkeling van een metapopulatiestructuur voor amfibieën in het agrarisch landschap. De figuur toont een overzicht van een deel van een kerngebied, waarbinnen basisbiotopen (1), en verbindingzonen (2) te onderscheiden zijn. Door het herstellen van ecologische verbindingen tussen kerngebieden onderling en tussen basisbiotopen binnen een kerngebied, is lokaal uitsterven in de toekomst geen probleem, omdat rekolonisatie steeds opnieuw kan plaatsvinden. Naast een opzet voor de ecologische structuur worden eveneens aanzien van oppervlak, samenstelling en eigenschappen van voor amfibieën belangrijke landschapstructuren aangegeven. De pijlen geven de dispersiemogelijkheden aan (dikke pijlen: verbindingzonen langs houtwallen; pijlen met stippellijn: verbindingzonen langs lijnvormige wateren).

*Het vroegere Kempense landschap:
een verweven structuur van hoes
poelen, grachten en houtkanten !*

KAMP TORGNY 1996

Dit jaar trokken we met 26 enthousiastelingen van het noorden van België helemaal naar het uiterste zuiden, namelijk naar Torgny, een dorpje dat slechts door een rivier, de Chiers, van Frankrijk wordt gescheiden. We aten overigens altijd Frans brood, omdat we van brood werden voorzien door de Franse schoonzoon van "onze boer". Het kamp duurde dit jaar tien dagen. Er waren enkele nieuwe gezichten bij en onze nieuwe kookpotten kregen letterlijk hun vuurdoop.

Het weer was dit jaar op kamp bijna altijd goed, en dat was ook zo toen we vertrokken op maandag 22 juli. We stelden de boel vlug op, smeerden de stembanden en testten de rivier uit. Vooraan in onze wei bleek een koppel grauwe klauwiers hun nest te hebben! 's Avonds maakten we kennis met de streek en leerden het lavoir van Torgny kennen, dat al vlug een echt begrip zou worden, wat ook direct opviel was de gemoedelijkheid en de rust in de streek. Een dorpje is daar nog een echt dorpje, je wordt er niet vies bekeken als je er vriendelijk knikt, maar letterlijk elke dorpeling zegt gezellig iets terug en iedereen kent er ook nog iedereen. Na deze wandeling volgden nog wat instructies en werden de JNM-Olympics, een eigen versie van de Olympische Spelen die toen volop bezig waren, officieel geopend. We werden ingedeeld in groepen, die elk een vlag moesten ontwerpen en een naam moesten verzinnen. Dat leverde volgende vondsten op: De Biebels, De Distels, De Juinen, Froggy, Fredulla en De Voorns. Elke avond kampten de ploegen in disciplines als gamelslingeren, tandenstokerwerpen, vlindernetestafetteslalom, patattenstoten, enzomeer. Opmerkelijk was dat Meintje zo bezeten was van de Olympische Spelen, dat ze niet kon wachten om te gaan speerwerpen. Ze nam haar lepel en wierp die met een quasi perfecte worp in de W.C.

Dinsdag gingen we naar het Franse dorpje Velosnes en daar beklommen we de "La Romanette", een berg met een kalkbodem, het natuurgebied werd op een wel erg bizarre manier in het leven geroepen. De berg was tijdens W.O. II een belangrijke geallieerde uitkijkpost (vandaar dat heel de berg trouwens ondergraven is door tunnels waarin je een kijkje kon nemen door enorm diepe gaten, en dat je overal bunkertorens kan zien). Om een ver uitzicht te hebben werden alle bomen op de flanken op regelmatig tijdstippen gerooid, zodat er een heel karakteristieke begroeiing ontstond. Nu wordt het natuurgebied bijna niet meer beheerd, zodat er meer en meer bomenkomen, wat voor zo'n gebied toch een erg spijtige evolutie is. Bijna de hele flank was bedekt door bloemen, je kan je dus voorstellen welke prachtige landschappen je daar een maand vroeger te zien krijgt, wanneer er nog veel meer bloemen in bloei staan. We gingen hier ijverig op zoek naar reptielen, maar die dag vonden we slechts een dode hazelworm. We deden ook reeds enkele mooie vlinderwaarnemingen. *De waarnemingen worden echter apart vermeld, zodat dit verslag meer een dagklapper zal zijn.* We wilde nog verder gaan, naar de beek Othain, maar we werden verrast door een hevig onweer, zo snel we konden gingen we terug naar de kampplaats, waar we eens goed aten en lekkere chocomelk dronken.

Woensdag stond het natuurreservaat "Raymond Mayné" en het "Bois Geline" op het programma. Vlakbij het eerstgenoemde reservaatje woont nog een heremiet. Op de vraag of één van de piepers wist wat een heremiet nu eigenlijk is, kregen we de meest verbazende antwoorden. Het zou namelijk gaan om een zeldzame kever of een schaaldier of zelfs een zwaar soort gesteente. We volgden de mooi aangelegde paadjes in het bos, en we zagen een grauwe vliegenvanger en voor het eerst ook de zeldzame blauwvlugelsprinkhaan, een diertje dat zijn naam niet gestolen heeft. We waren vroeger terug dan verwacht en daarom werd onze weide nadien nog volledig geïnventariseerd. 's Avonds was er een avondspel, waarbij je vooral de kunst van het sluipen goed onder de knie moest hebben. Er was veel dauw, zodat we wel

nat werden, maar om dat goed te maken werd er uiteraard warme pap gemaakt. 's Nachts werd er lustig op los getetterd en het duurde nog lang vooraleer de laatste zaklamp werd gedoofd. Het verbaasde de leiding de volgende dagen dan ook dat er die nacht blijkbaar geen plannen waren gesmeed om de leiding een loer te draaien. Ondertussen was "Schaapje (Saapje)", een lied met een tekst (zie vorige Bieteut) van Dries en Wim V. dat ter plaatse op nieuwe muziek werd gezet, uitgegroeid tot ons kamplied dat je de volgende dagen dan ook overal kon horen.

Toen was opnieuw Velosnes aan de beurt. Deze keer wilden we de vijvers bezoeken, die we al eens gepasseerd waren. We konden er echter niet bij geraken, dus moesten we onverrichterzake terug naar boven, een col van buiten categorie. Omdat we er een dagtocht van maakten, was besloten dat het eten gebracht zou worden. Even later was dat er dan ook, en op een geparkeerde oplegger deden we weer verse krachten op. Vervolgens werd de spoorwegberm aangedaan. Toen we terug waren, was onze verbazing heel groot toen we een grote vrachtwagen vol appelsienen zagen op onze wei. Gelukkig hadden we tijdig gemerkt dat de vrouwelijke chauffeur, E.M. uit M., de koelinstallatie was vergeten aan te zetten. 's Avonds was er weer gitaarspel en pap.

Vrijdag en zaterdag was voor de oudsten het hoogtepunt van het kamp: een heuse tweedagse naar Alondrelle-le -Malmaison en het Bois du Roue. Vrijdagochtend werd afscheid genomen van een bende die de kampblijvers pas de volgende avond zouden terugzien. De "tweedagers" kwamen met een pak waarnemingen en een resem fijne anekdotes terug. Wat dacht je bijvoorbeeld hiervan: ze hadden geen slaappleats gevonden en spraken een landbouwer aan, met de vraag of ze mochten slapen in diens schuur. Dat mocht en hij rolde zelfs een oud tapijt uit waarop ze konden slapen. Bovendien reed hij de hele streek rond, op zoek naar een bakkerij die open was, en daarbovenop gaf zijn vrouw ook nog eens twee potten confituur mee. Dat bevestigde nogmaals de enorme vriendelijkheid en hulpvaardigheid van de streekbewoners. En wat deden de "thuisblijvers"? Vrijdag werd de tocht van dinsdag overgedaan, omdat die toen door het onweer in het water was gevallen. Nu vonden we eindelijk een gladde slang, die lag te zonnen onder een steen, enkele hazelwormen en ook heel wat nieuwe vlindersoorten, waaronder de keizersmantel. 's Namiddags en 's avonds werd er geravot, gevoetbald, gehonkbald, gevolleybald en vooral gezwommen dat het een lust was. Op zaterdag werd een spoorwegberm uitgepluisd, op zoek naar vlinders en vogels. Ondertussen hadden Dolf en ondergetekende een hels parcours uitgewerkt, waaraan een gewone sterveling een trauma zou overhouden door er alleen nog maar naar te kijken: een commandotocht moest worden afgelegd. Gelukkig waren de JNM-ertjes tijdens deze twee dagen reeds zwaar getraind en gedrild, zodat ze allemaal zonder problemen een volwassen eik konden breken en de 100 meter konden lopen binnen 10 seconden. Zonder enige kick stormden ze dan ook doorheen het ganse traject, onder zware ritmische begeleiding van de generaal en drilsergeant. De ouders die dit lezen : het zéér vuile T-shirt van uw zoon/dochter dateert van deze dag.

Na deze voor iedereen uitputtende dagen, was een rustdag meer dan welkom. 's Zondags werd het kampvuur voorbereid, en er werd veel plezier gemaakt: er werd enorm veel gezongen en ook veel geravot en geploeterd in het water. De Chiers was immers de rode lijn doorheen heel deze dag: eerst werd de was gedaan, nadien gingen we wat verder stroomopwaarts zwemmen. Bovendien werd er veel "geketst" (gekeild) en waren er verschillende wedstrijdes luchtmatras varen. Bij één van die wedstrijdes dachten Dries en Jan dat ze gewonnen waren tegen de wereldkampioenen "twee-zonder-stuurman", maar zij werden betrapt op het gebruik van een buitenboordmotor. Dit alles ging gepaard met een beekonderzoek, berekend door middel van macro-invertebraten (zeer kleine larven, e.d.). De Chiers haalde een 8 op 10. En nadien pap, of waddaddu gedacht?

Na deze rustdag stond de langste en zwaarste tocht op het programma: een dagtocht naar de kalkhellingen van Epiez en Charency-Vézin. Het was een werkelijk prachtige tocht langs kronkelige baantjes, omgeven door korenvelden en mooi gekleurde wegbermen. We passeerden nog een militair kerkhof, nu uit W.O. I, alweer een bewijs dat het zuiden van België tijdens de twee wereldoorlogen heel belangrijk was. De kalkhellingen zelf waren echt de moeite waard, met verschillende soorten parelmoervlinders, pages,... Ook hier vonden we de gladde slang. Na het spelen van "Wolfke, slaapt gij nog?" en na wat gerol op de helling vertrokken we weer. Onderweg vonden we nog verscheidene dode vlinders en zagen we een wespendif. Na een duik in de beek en een stevige maaltijd werd er nog gezellig wat gekeuveld over koetjes en kalfjes en The A-Team. Na de pap kropen we wat vroeger in bed om de dag nadien goed uigeslapen te zijn voor het kampvuur.

Dinsdag was dan onze laatste volledige dag. De kleine tenten werden afgebroken, voor de laatste keer werd er gezwommen. De sketches voor het kampvuur werden ingestudeerd. Terwijl een barbecue werd voorbereid, werd er gevoetbald. Voor de barbecue werd er uiteraard veel tijd uitgetrokken. Na de laatste discipline van de JNM-Olympics, een "triathlon", werden de medailles verdeeld. Uiteindelijk volgde dan het kampvuur. En wat voor één! Bij volle maan (!) zagen we de stukjes Intro, Trommelenensemble, Elvendertigste Couplet, Reclame1, Verderf, Lasso Draaien, De Drie Wolfjes en de Boze Geit, Barbecuestokje, Country n' Western, Reclame 2 en Blokfluit. De sfeer zat er goed in en er werd enorm veel gelachen, geschaterd en meegebruld. Daarna volgde muziek, er werd gedanst en gezongen. Als klap op de vuurpijl volgden de onvermijdelijke pannekoeken. Toen begonnen de oogjes zwaar te worden en gingen we, na een blik op de volle maan, slapen.

Met spijt in het hart stelden we vast dat het weer gedaan was voor een jaar... Maar dat lieten we woensdag niet aan ons hart komen! Integendeel, de kampsfeer bleef duren in de stations en op de trein. Toen we een coupé in de trein apart hadden, daverde het station van Virton op zijn grondvesten. Gezangen van andere jeugdorganisaties werden volledig overstemd! Nadien sloeg bij velen de vermoeidheid toe (nietwaar Marlous?), en toen zagen we het station van Berchem. Even later passeerde er een varkentje met een lange snuit...

Het elvendertigste couplet ®

Dolf & Hoeyke

Bart "POL" Adams

Blues in E

R: *Het elvendertigste couplet
het elvendertigste couplet
wordt nou ingezet,
ingezè-èt.*

- 1) Want het 27° was bezet
- 2) en het 28° zat op't toilet
- 3) bij het 29° liet den Bart een scheet
- 4) en het 30° was belet.
- 5) Voor het 31° hadden we nog génen tekst
- 6) en het 32° was behekt.
- 7) Het 33° couplet...èt
- 8) werd door het 34° opzijeget.
- 9) Het vijvendertigste...
- 10) was beter dan het 36°...
- 11) Het 37° was voor het
- 12) 38°, dat nog nie wordt ingezèt, want
- 13) nou zijn we bij het 39° aanbelând
- 14) en het 40° wilde ook wa zând, maar
- 15) en het 11&30° couplet is nou gedaan!

© copyright Torgny 1996
by Dolf & Hoeyke

Waarnemingen
J.N.M.-kamp TORGNY

VOGELS

Mezen

koolmees
zwartkop
pimpelmees
matkop

Mussen

huismus

Grasmussen

grasmus

Zwaluwen

huiszwaluw
boerenzwaluw
oeverzwaluw

Gierzwaluwen

gierzwaluw

Ijsvogels

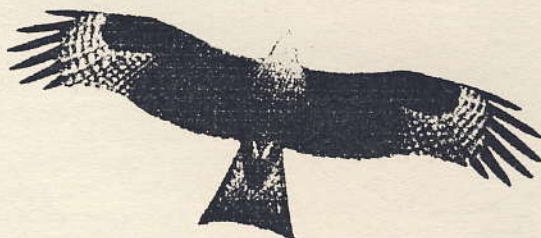
ijsvogel

Heggemussen

heggemus

Kraaien

zwarte kraai
raaf
kauw
gaai
roek
ekster

Duiven

holenduif
houtduif
tortelduif
turkse tortel

Buizerds

buizerd

Wespendieven

wespendief

Valken

torenvalk
boomvalk

Sperwers

sperwer

Wouwen

zwarte wouw (*)

Gorzen

geelgors
rietgors (*)
grauwe gors

Futen

dodaars
fuut

Vinken

goudvink
vink
groenling
distelvink
kneu

Rallen

meerkoet
waterhoen

Reigers
blauwe reiger

Oeverlopers
oeverloper
witgatje

Zwemeenden
wilde eend

Haviken
havik

Meeuwen
kokmeeuw

Spechten
middelste bonte specht (*)
grote bonte specht
groene specht

Kwikstaarten
grote gele kwikstaart (*)
witte kwikstaart

Winterkoningen
winterkoninkje

Lijsters
kramsvogel
merel
zanglijster
grote lijster

Roodborsten
roodborstje

Roodstaarten
zwarte roodstaart

Tapuiten
roodborsttapuit

Zangers
spotvogel
sprinkhaanrietzanger
fitis
tjif-tjaf

Vliegenvangers
grauwe vliegenvanger

Boomklevers
boomklever

Klauwieren
grauwe klauwier (*)

Spreeuwen
spreeuw

Kanaries
europese kanarie

Fazanten
fazant

Kievitten
kievit

Uilen
bosuil
kerkuil

Leeuweriken
veldleeuwerik

Piepers
graspieper

Koekoeken
koekoek

ZOOGDIEREN

VLEERMUIZEN

laatvlieger (*)
dwergvleermuis
watervleermuis
rosse vleermuis

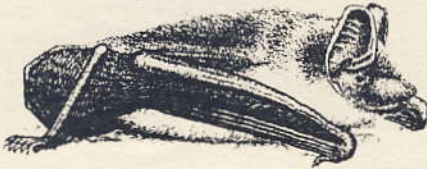
KNAAGDIEREN

bruine rat
rosse woelmuis
aardmuis
bosmuis
eekhoorn

EVENHOEVIGEN

ree
edelhert
wild zwijn (*)

INSEKTENETERS

bosspitsmuis
egel

ROOFDIEREN

das (*)
vos
hermelijn
bunzing

AMFIBIEËN EN REPTIELEN

SALAMANDERS

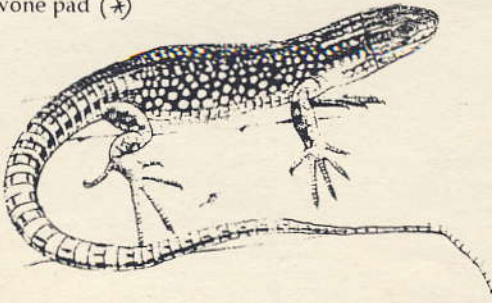
kleine watersalamander

KIKKERS

bruine kikker
groene kikker

PADDEN

gewone pad (*)

HAGEDISSEN

hazelworm
levendbarende hagedis
muurhagedis (*)
zandhagedis

SLANGEN

gladde slang

PLANTEN

AMARANTFAMILIE

papegaaienkruid

ANJERFAMILIE

akkerhoornbloem
avondkoekoeksbloem
blaassilene
dagkoekoeksbloem
drienerfmuur
gewone hoornbloem
grootbloemige muur
karthuiseranjier (*)
kluwenhoornbloem
vogelmuur
watermuur
zandmuur
zeepkruid (x)

ARONSKELKFAMILIE

gevlekte aronskelk

BALSEMIENFAMILIE

reuzebalsemien

BRANDNETELFAMILIE

grote brandnetel
kleine brandnetel

BREMRAAPFAMILIE

klavervreter

COMOSIETENFAMILIE

aarddistel
akkerdistel
akkerkool
albino knikkende distel
albino wilde cichorei
bijvoet
boerewormkruid
canadese fijnstraal
canadese guldenroede
donderkruid
donzige klis
echt knoopkruid
echte guldenroede
echte kamille
gekroesde melkdistel
gele morgenster
gewone klis
gewone melkdistel
gewoonduizendblad
groot hoefblad
grote centaurie
grote klis
kale jonker
klein hoefblad
klein knopkruid
klein kruiskruid
kleine klis
knikkende distel
koninginnekruid
kruldistel
madeliefje
margriet
moederkruid
moesdistel
muursla
paardebloem
reukloze kamille
schaduwkruiskruid
schijfkamille
speerdistel
st. jacobskruiskruid
valse kamille
wilde bertram
wilde cichorei
wollige distel (*)
zwart knoopkruid

CYPERGRASSENFAMILIE

sterzegge

DUIZENDKNOOPFAMILIE

perzikkruid
ridderzuring
schapezuring
varkensgras
veldzuring
waterpeper
waterzuring

EGELSKOPFAMILIE

kleine egelskop

EIKVARENFAMILIE

brede eikvaren

FONTEINKRUIDFAMILIE

drijvend fonteinkruid

GANZEVOETFAMILIE

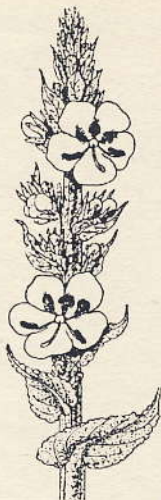
brave hendrik
melganzevoet

GENTIAANFAMILIE

fraai duizendguldenkruid

HELMKRUIDFAMILIE

beekpunge
bosereprijs
breedbladige ereprijs
gestreepte leeuwebek
gewone ereprijs
grote ratelaar
kleverige ogentroost
knopig helmkruid
koningskaars
mannetjesereprijs
melige toorts
muurleeuwebek
stalkaars (*)
stijve ogentroost
vlasleeuwebekje
wilde weite (*)
zwarte toorts

HENNEPFAMILIE

hop

HERTSHOOIFAMILIE

fraai hertshooi
st.janskruid

KAARDEBOLFAMILIE

beemdkroon
duifkruid
kleine kaardebol
wilde kaardebol

KAASJESKRUIDFAMILIE

klein kaasjeskruid
muskuskaasjeskruid
vijfdeligkaasjeskruid

KAMPERFOELIEFAMILIE

kruidvlier
rode kamperfoelie
trosvlier
wilde kamperfoelie
wollige sneeuwbal

KATTESTAARTFAMILIE

gewone kattestaart

KLAVERZURINGFAMILIE

witte klaverzuring

KLOKJESFAMILIE

akkerklokje
grasklokje
kluwenklokje (*)
rapunzelklokje
ruig klokje
weideklokje

KOMKOMMERFAMILIE

heggerank

KRUISBLOEMFAMILIE

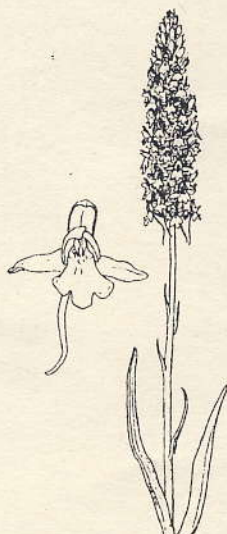
akkerkers
bittere veldkers
damastbloem
echte waterkers
gele waterkers
herderstasje
kleine veldkers
look-zonder-look
witte krodde

LELIEFAMILIE

eenbes
kraailook
meiklokje
slangelook
veelbloemige salomonszegel

LIPBLOEMIGEN

bergandoorn
betonie (*)
bleekgele hennepnetel
borstelkrans
bosandoorn
echte gamander
gewone brunel
hondsdrif
kleine steentijm
kruipend zenegroen
moerasandoorn
veldsalie
watermunt
wilde marjolein
wilde tijm
witte brunel
witte dovenetel

LISSENFAMILIE

gele lis

MAAGDENPALMFAMILIE

kleine maagdenpalm

OIEVAARSBEKFAMILIE

beemdooievaarsbek
bermooevaarsbek
bosooievaarsbek
fijne ooievaarsbek
kleine ooievaarsbek
robertskruid
rondbladige ooievaarsbek
slipbladige ooievaarsbek
zachte ooievaarsbek

ORCHIDEEËNFAMILIE

breedbladige wespenorchis
grote muggenorchis (*)
soldaatje

PAARDESTAARTFAMILIE

bospaardestaart
heermoes

PAPAVERFAMILIE

gewone duivekervel
gewone klapproos
kleine klapproos
ruige klapproos
stinkende gouwe

RANONKELFAMILIE

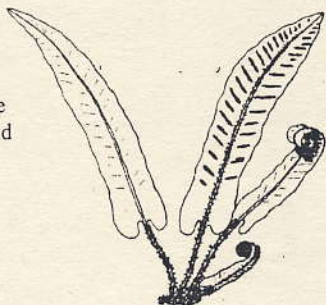
blaartrekkende boterbloem
bosanemoon
bosrank
dotterbloem
kruipende boterbloem
scherpe boterbloem
stinkend nieskruid
wilde akelei

RESEDAFAMILIE

wilde reseda
wouw (*)

ROZENFAMILIE

aardbeiganzerik
bosaardbei
braam
dauwbraam
egellantier
gewone agrimonie
gewoon nagelkruid
kleine pimpernel
meelbes
moerasspirea
sleedoorn
vijfvingerkruid
vrouwemantel
zilverschoon

RUSSENFAMILIE

pitrus

RUWBLADIGENFAMILIE

bosvergeet-me-nietje
middelste vergeet-me-nietje
moerasvergeet-me-nietje
slangekruid
smeerwortel

SCHERMBLOEMFAMILIE

bereklaauw
brandpastinaak
grote watereppe
kleinbladige watereppe
kleine bevernel
kleine watereppe
melkeppe
reuzebereklaauw
sikkelgoudscherm
wilde peen
zevenblad

SLEUTELBLOEMFAMILIE

blauw guichelheil
gewone wederik
gewoon guichelheil
moeraswederik
penningkruid
slanke sleutelbloem

STREEPVARENFAMILIE

tongvaren (*)

TEUNISBLOEMFAMILIE

harig wilgeroosje
kleine teunisbloem
wilgeroosje

VALERIAANFAMILIE

echte valeriaan
kleine valeriaan

VETPLANTENFAMILIE

hemelsleutel
muurpeper
wit vetkruid

VIOOLTJESFAMILIE

akkerviooltje
bosviooltje

VLINDERBLOEMFAMILIE

aardaker
boslathyrus
gele honingklaver
gewone rolklaver
heggewikke
hokjespeul
hopklaver
liggende klaver
paardehoeftklaver
rode klaver
sikkelklaver
verfbrem
voederwikke
vogelwikke
witte honingklaver
wondklaver (*)
kattedoorn (*)
luzerne

VOGELLIJMFAMILIE

maretak

WALSTROFAMILIE

echt walstro
glad walstro
kalkbedstro
kleefkruid
kruisbladwalstro
lieve-vrouwe-bedstro
liggend walstro
moeraswalstro

WARKRUIDFAMILIE

groot warkruid (*)

WATERLELIEFAMILIE

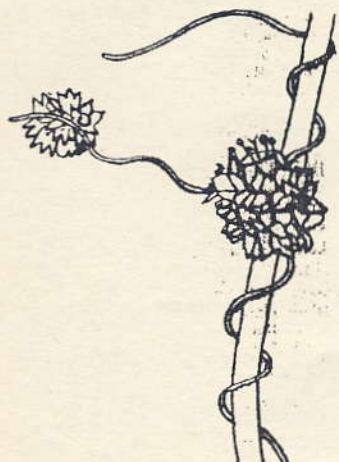
gele plomp

WATERPESTFAMILIE

brede waterpest

WATERWEEGBREEFAMILIE

pijlkruid

WEEGBREEFAMILIE

grote weegbree
ruige weegbree
smalle weegbree

WINDEFAMILIE

akkerwinde
haagwinde

WINTERGROENFAMILIE

rondbladig wintergroen (*)

WOLFSMELKFAMILIE

amandelwolfsmelk
bosbingelkruid
cypreswolfsmelk
kroontjeskruid

YZERHARDFAMILIE

zyserhard

ZONNEROOSJESFAMILIE

groot zonneroosje

ZWANEBOEMFAMILIE

zwanebloem (*)

INSECTEN

DAGVLINDERS

DIKKOPJES

geelsprietdikkopje
zwartsprietdikkopje
voorjaarsspikkeldikkopje
groot dikkopje
dwergdikkopje

SCHOENLAPPERS

gehakelde aurelia
distelvlinder
atalanta
kleine vos
landkaartje
grote weerschijnvlinder
kleine ijsvogelvlinder (*)
grote vos

WITJES

boswitje
groot koolwitje
klein koolwitje
klein geaderd witje
citroentje
zuidelijke luzernevlinder (*)
oranje luzernevlinder

BLAUWTJES

klaverblauwtje
tijmblauwtje
bruin blauwtje
bleek blauwtje
icarusblauwtje
esparcetteblauwtje
adonisblauwtje
boomblauwtje

PERELMOERVLINDERS

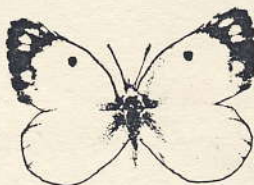
adippevlinder
kleine parelmoervlinder
grote parelmoervlinder
akkerparelmoervlinder
keizersmantel
purperstreeparelmoervlinder

ZANDOOGJES

bruin zandoogje
koevinkje
oranje zandoogje
dambordje
hooibeestje
tweekleurig hooibeestje
roodstreep hooibeestje
argusvlinder

PAGES

koninginnepage

VUURVLINDERS

bruine vuurvlinder
kleine vuurvlinder

KLEINE PAGES

iepage
bruine eikepage
eikepage

LIBELLEN

WATERJUFFERS

breedscheenjuffer
bosbeekjuffer
weidebeekjuffer
watersnuffel
lantaarntje

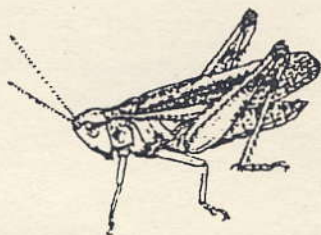
GLAZENMAKERS

kleine tanglibel
keizerslibel
platbuik

SPRINKHANEN EN KREKELS

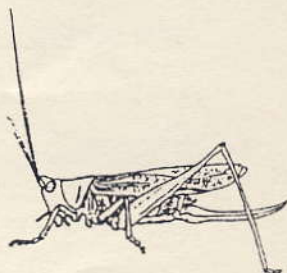
VELDSPRINKHANEN

blauwvleugelsprinkhaan
rosse sprinkhaan
gouden sprinkhaan
wekkertje
negertje
krasser
weidesprinkhaan
zoemertje
bruine sprinkhaan
moerassprinkhaan (*)
knosprietje

KREKELS

boskrekel

SABELSPRINKHANEN

bramesprinkhaan
lichtgroene sabelsprinkhaan
grote groene sabelsprinkhaan
zuidelijk spitskopje (*)
duinsabelsprinkhaan

ANDERE

WANTSSEN

graphosoma italicum (*)

KEVERS

klein vliegend hert
junikever (*)
rood soldaatje
reuzengoudhaan

NACHTVLINDERS

vlierspinner
gammaultje
Sint-Jansvlinder
bonte bessenvlinder

SLAKKEN

NAAKTSLAKKEN

grote wegslak
brede glansslak
rosse wegslak

HUISJESSLAKKEN

wijngaardslak
witgerande tuinslak
bruingerande tuinslak (✕)

ZOETWATERMOSSSELS

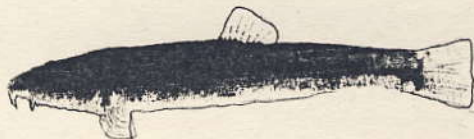
erwtmossel
stevige stroommossel (✕)

**HIERBIJ WIL IK DAN ALLE KAMPDEELNEMERS BEDANKEN
VOOR HET VERZAMELEN VAN DE WAARNEMINGEN, INGE EN
WIM VOOR HET NOTEREN ERVAN EN DE BROERTJES
VERSCHRAEGEN VOOR HET NALEZEN !!!**

VISSEN

kopvoorn
rietvoorn
blankvoorn
grondel
bermpje (★)
baars
stekelbaars

JNM aan ZEE

De treinreis naar Zeebrugge begon dadelijk met een "ongelooflijk moeilijke" kwis (opgesteld door onze 2 Mjeelse kwismasters), waarin de "blubjes", de "kzoutniewete's" en de "wij weten het ook niet's" streden om de eerste plaats te bemachtigen.

Toen we (Geert, Ingrid, Wim, Katrien, Stijn, Inge, Jorn, Els, Meintje, Marlous, Wim A., Johan, Anne, Myrthe en ik) in het station aankwamen, moesten we Inge nog vinden, wat niet moeilijk was.

Na een korte wandeling, kwamen we aan bij de Fonteintjes, waar iedereen begon met de plassen af te zoeken naar vogels en met wat dikke jassen en truien uit de doen, omdat de hevige rukwinden en de lage temperatuur niet aanwezig waren. We mochten niet in het reservaat, maar van achter de prikkeldraad zagen we ook veel (tapuit, paapje, duinpieper, tortelduif, wilde eenden, verschillende soorten meeuwen, een paar St. Jacobsvlinderrupsen, ...).

Na een laatste "steile" beklimming van de duinen, konden we eindelijk de Noordzee zien. Na nog wat vogeltjes zoeken, volgde een lááááá lunchpauze. Op het strand lagen hele grote stukken vol met schelpen, krabben, mosselen, hout, een koplamp, wier, een Belgische vlag, ... die door de storm allemaal op het strand en tegen de golfbrekers waren geworpen. Wim en Ingrid bouwden nog een "droomkasteel".

Er volgde nog een invasie van de duinen door twee groepen JNM-ers, die toch nog een klein beetje fut hadden om, zelf doorzeefd door de kogels, de vijand en ook per ongeluk wat soldaat-collega's neer te knallen. Spijtig genoeg werden we door hevige windvlagen en een artilleriegeschut van de duinrand, gedwongen de duinen te verlaten, waarna we op het strand werden verwelkomd door een regenbui.

Nadat we nog naar een terraske waren geweest (met drie pintjes voor de "echte" mannen en verder chocomelk), keerden we terug naar het station. Tijdens de terugreis werd er met origami vanalles in elkaar gelapt.

E.T.

DIA - REEKSEN

Wie een dia-reeks wil geven over de natuur van een streek van België of over de natuur van een land, gelieve contact op te nemen met Wim Verschraegen (03/314.67.25). Zo kunnen we 1 of 2 dia-avonden vullen in januari en/of februari. Misschien kunnen we zo tips opdoen om onze volgende vakantie te plannen of om een daguitstap te maken !.

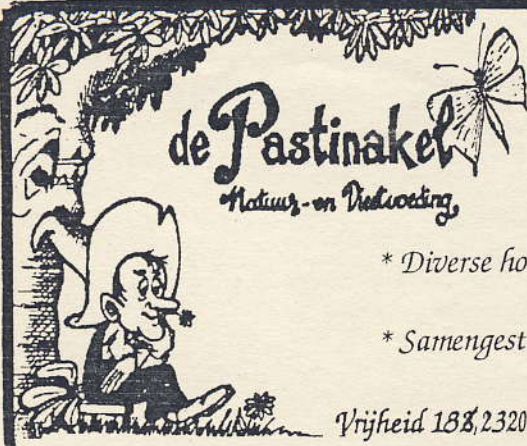
Laat iets weten voor 1 december ! De dia-reeks dient niet lang te zijn. We kunnen meerdere reeksen per avond geven.

8 ooievaars te Meer

Op 30 augustus zagen Sarah en Els Michielsens als eersten 8 ooievaars foeragerend in de weilanden en akkers aan de Gestelsestraat te Meer. Daarna hebben verschillende J.N.M.-ers en Wielewalers deze ooievaars ook nog kunnen observeren. Het waren 8 jonge ooievaars die vrij tam waren en zich goed lieten bewonderen. Ze aten massa's wormen op de jong opschietende graslanden en akkers. 's Avonds toen we nogmaals naar de ooievaars reden, zaten zij er nog steeds. Tegen het duister worden vertrokken ze naar de Terbeeksestraat om daar een geschikte plaats te zoeken om de nacht door te brengen. Na wat weg en weer gevlieg, vonden zij hun juiste slaappleats. Vier ooievaars overnachtten op het huis en de schuur van Dolf en familie Michielsens. (hoewel den Dolf toen al in Boliviaë zat). De andere ooievaars sliepen op de omliggende daken en verlichtingspalen in de Terbeeksestraat en langs de E19-autosnelweg.

De volgende dag zijn zij, na al termiekend hoogte gewonnen te hebben, verder naar het zuiden vertrokken.

Wim Verschraegen

de Pastinakel
Natuur- en Dierloving

- * Diverse honing, kruiden, enz...
- * Samengestelde kruidenthee's

Vrijheid 18X, 2320 Hoogstraten

DE PIEP-RUBRIEK

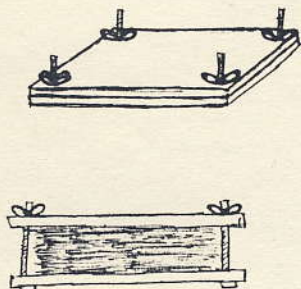
De herfst is weer in het land, nog maar een weekje eigenlijk, al geeft het weer al een maand deze indruk. Ja ja, het weer heeft niet gewacht tot het 23 september was.

Net zoals in alle andere seizoenen valt er in de herfst flink wat te gebeuren. De blaadjes verkleuren en vallen van de bomen, de dieren leggen hun wintervoorraad aan, de vogels vliegen naar het warme zuiden, de paddestoelen steken hun kopje boven de grond, ...

Het verbaast je misschien een beetje, maar met al deze herfstspullen kunnen we vele namiddagen gaan knutselen. Ik zal je enkele ideetjes geven.

Je kan bijvoorbeeld een bomengids maken. Op dit moment zijn de bladeren het mooist en vallen ze vanzelf uit de bomen, een beter moment is er dus wel niet om ze te gaan zoeken. Als je een hoop bladeren gevonden hebt, kan je ze dan gaan drogen. Hiervoor moet je niet noodzakelijk met stapels telefoonboeken liggen sleuren, met een eenvoudige plantenpers kan het ook (en als je hem niet te groot maakt, kan je hem zelfs meenemen op je speurtocht en incens de bladeren ertussen steken). Zo'n plantenpers is trouwens zeer snel en gemakkelijk te maken. Zo ga je te werk:

1. je neemt twee planken van een gelijke grootte en legt ze op elkaar. (zo groot zal ook je plantenpers worden, je kan dus nu nog veranderen als je dat wil)
2. je boort doorheen de twee planken (tegelijktijd) in iedere hoek een gaatje
3. je neemt nu 4 bouten en 4 passende vlindermoeren en je steekt die doorheen de gaten en klaar is kees

Als dit je nu allemaal wat moeilijk lijkt, met die boor en zo, dan ga je maar eens aan je papa vragen om je te helpen en ik ben er zeker van dat hij het wel zal doen.

Om te zorgen dat de bladeren nu niet aan de pers of aan elkaar gaan kleven leg je tussen ieder blad en de pers in een beetje krantenpapier. Hierop kan je dan ook de naam van de boom schrijven waar het blad vandaan komt.

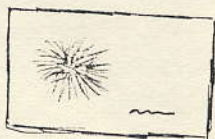
In je bomengids kan je ook het type schors weergeven. Dit doe je door een blad papier over de stam te spannen en je gaat hier dan met houtskool of wasco overheen. Om te voorkomen dat de houtskool gaat vegen, kleef je er zelfklevende doorzichtige plasticfolie over.

Je schets nu nog de vorm van je boom en je hebt alle materiaal verzameld om je gids te maken. Je schikt alles van een boom op een blad en zo voor iedere boom op dezelfde manier. Je maakt een mooi titelblad en bundelt alles tot een geheel. Hieronder zie je een voorbeeld van hoe je je blad kan schikken.

Ook met paddestoelen kan je toffe dingen doen. Je neemt een donker gekleurd papier en snijdt de hoed van een paddestoel weg. In die hoed zitten sporen (dit zijn een soort zaadjes) en deze vallen uit de hoed naar beneden. Als je nu de hoed bovenop je blad legt, dan vallen die sporen voor een keertje eens niet op de grond, maar op jou blad. Als je de naam van die paddestoel kent, kan je hem met een wit kleurpotloodje bij op je blad zetten. Het resultaat is iets heel speciaal, maar ook bijzonder mooi, alleen het kan vegen, maar je kent nu de regel hè.

Je moet trouwens geen schrik hebben dat je zo de paddestoel dood doet. De paddestoel die we kunnen zien is eigenlijk maar de vrucht van de "echte paddestoel", deze zit onder grond. Je kan het dus vergelijken met een appel aan een boom. Wat we kunnen zien van de paddestoel is

dan de appel en alles wat onder de grond zit is de boom en het is niet omdat we de appel plukken dat daarom de boom sterft. Zo gaat het dus ook met paddestoelen.

Dit was het dan weer, we zien elkander terug in het nieuwe jaar!

Ingrid

Wist - je - datjes

Wist je dat ...

- ... Guy graag nachtduikt in 't Merkske
- ... dat onze J.N.M.-song 'schaapje' al live op een podium werd gebracht.
Nog even en we halen minstens GOUD !
- ... diegene die een smoes hadden om niet te werken op de Kempendag (Bonte Klepper) of op de Halsche Beemden zwaar ongelijk hadden.
- ... de beheerswerken in de Halsche Beemden werden immers afgesloten met een OOGSTFEEST ter plaatse. De zelfgebrouwen wijn en zelfgebakken cake waren overheerlijk. Nietwaar Eric ?
- ... het plaggen in de Bonte Klepper zeer plezierig was
- ... sommige groepen zelfs ommekeer maakten toen we de prachtige song 'schaapje' inzette
- ... Jorn tijdens de fiettocht 'Turnhouts vennegebied' de pruimeboom op z'n buik liet schrijven.
- ... de overmacht aan jongens (Hoeyke, Tom, Geert, Stijn, Wim A., Jorn) t.o.v. de meisjes (Els) zo groot was op de fietstocht dat de SWOOL deze keer niet aan de pas moest komen om dat te bewijzen.
- ... dat Hoeyke een goede slechte house theorie heeft bedacht.
- ... dat je beter geen fruitsap mee kan nemen als Hoeyke mee op tocht is. Vraag maar aan Els T.
- ... er weer 3 J.N.M.-ers enkele weken hebben gezwoegd op de Antilliaanse Feesten (terrein opstellen en afbreken) om zo onze J.N.M.-kas te spijzen.
Bedankt Ingrid, Geert en Koen.
- ... er tijdens de 'nacht van het zoogdier' Wim wakker werd doordat er een egel op een halve meter van hem tussen plastieke bakskes zat te kruipen
- ... we enorm verwend werden bij Guy en Jée
- ... en dat we ook Tine en Leen niet mogen vergeten
- ... we 2 'schone' slapers ontdekten op de zetel in de woonkamer van onze gasten.
Foto te bekomen bij Wim.
- ... Els T. niet graag Elske wordt genoemd en wij dit bijgevolg ook nooit niet zullen doen
- ... er 70 man was op de eerste activiteit van ons J.N.M.- promotieteam

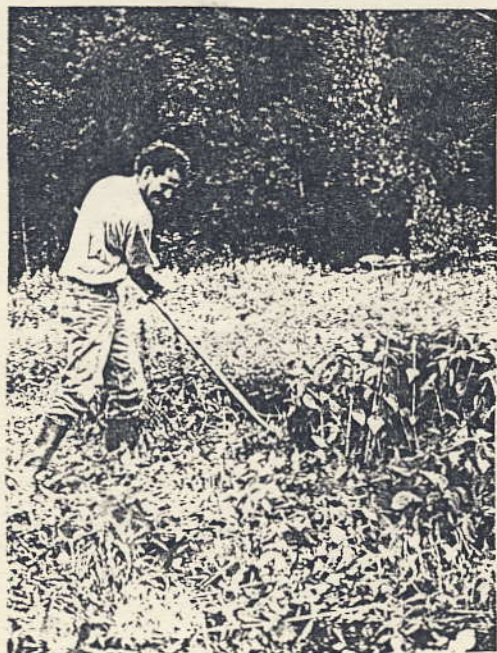
FOTO - RUBRIEK

SFEER-
FOTO'S

'Maaivis & Bolpeke'

MAAIVIS

OOGSTFEEST
Halsche Beemden

JNM op muizenjacht

28 triptrap-vallen op de
'Nacht van het Zoogdier'

De Jeugdbond voor Natuur- en Milieustudie (JNM), een kruising van een jeugdbeweging en een natuurvereniging, organiseerde tijdens de nacht van zaterdag op zondag in het hele land de 'Nacht van het Zoogdier'. De afdeling Markvallei, Hoogstraten en Rijkvorsel, concentreerde zich voor deze activiteit op de omgeving van de Sluiskensweg in Meer. Een aantal jonge natuurliefhebbers sloeg haar kampement op bij Guy Segers om er de nacht door te brengen. In het totaal zetten zij 28 triptrap-vallen uit.

Hoogstraten

Van onze medewerker
André Oomen

Ingrid Brosens: "Die triptrap-vallen zijn speciale valletjes, waarmee we de diertjes vangen zonder ze schade te berokkenen. In de vroege namiddag hebben we die vallen uitgezet, eigenlijk iets te laat."

Tom Verschraegen: "We kiezen daarvoor verschillende biotopen uit: een houtkant, in de buurt van heide, langs een malsveld, ... Op die manier hopen we verschillende soorten muizen te kunnen vangen en te determineren. Het is de bedoeling dat alle gegevens van de verschillende JNM-afdelingen samengevoegd worden. Zo krijgt men een beeld van de verspreiding van de muizensoorten."

Aangezien de JNM al een

aantal jaren na mekaar dergelijke 'Nachten van het Zoogdier' organiseert, krijgen we stilaan ook een beeld van de evolutie van de aanwezigheid van bepaalde soorten. Belangrijk daarbij is te weten dat bepaalde muissorten heel goede indicatoren zijn voor de kwaliteit van het leefmilieu in de verschillende biotopen."

Deurtjes dicht

We maakten zaterdagavond samen met de JNM'ers een wandeling langsheen de vallen. Het jonge volkje speurt nauwlettend naar gesloten valletjes. "Als de deurtjes dicht zijn, is de kans groot dat we beet hebben. We determineren dan de muis en laten haar opnieuw vrij. Om de twee uur maken we een ronde langsheen alle valletjes. Dat moet, anders overleven de gevangen muizen dat niet. Blijkbaar sterven zij anders aan een overdosering stress."

Enkele JNM'ers hebben ook bat-detectoren bij zich. "Daar-

Een muisje om van te snoepen! De vangst was eerder mager, maar dat kon de pret niet bederven.

De Foto: Mia Uyder

mee kunnen we de geluiden van vleermuizen opvangen. Aan de hand van de geluidjes die de toestelletjes weergeven, kunnen we ook de vleermuizen determineren."

Voor de oud-gedienden is de 'Nacht van de Zoogdieren' al een traditie. "We maken er elk jaar een gezellige bedoening van. De hele nacht blijven we op. We bakken pannenkoeken, zingen liedjes, drinken een pintje en een flinke portie koffie."

Huismuisje

Toen we zaterdagavond langs de valletjes wandelden, hadden we blijkbaar weinig geluk. Terug in de schuur bij Guy Segers, zagen de JNM'ers plots een huismuisje lopen. Dat on-

lokte Guy Segers de opmerking: "Blijkbaar zitten er in mijn huis meer muizen dan hier in de omgeving." In het schuurtje had zich overigens een egeltje een warm nestje gebouwd.

Geert Brosens meldde ons de volgende morgen de eerdere vangst: "Waar het precies aan ligt weten we niet, maar de vangst is dit jaar eerder mager. Twee bosspitsmuizen, een huismuis en een egeltje lieten zich zien. We

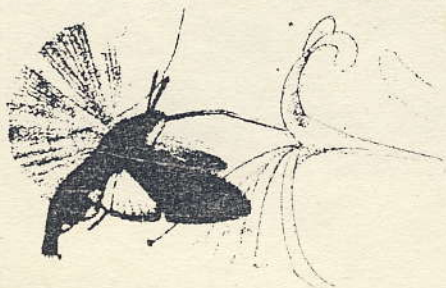
hebben ooit al succesrijk edities meergemaakt."

Leden werven

Veel tijd om uit te rust kregen de JNM'ers niet. Zaterdagmiddag organiseert JNM een promotie-activiteit. De JNM'ers bezochten de aflopen weken verschillende gere scholen in Hoogstraten Rijkvorsel om leden te werven. De respons bleek enorm. JNM-Markvallei lijkt moer tijden tegemoet te gaan.

DATUM	SOORT	A	PLAATS	WAARNEMER(S)
09/07/96	grote gele kwik (broedgeval)		Minderhout, Watermolen	Katrien K./e.a.
18/07/96	kolibrievlinder	1	Meer, Sluiskensweg	Guy S.
27/07/96	wielewaal + jongen		Meer, Sluiskensweg	Guy S.
04/08/96	blauwvleugel	4	Meerle, Elsacker	Wim V./Ingrid B.
05/08/96	vos	1	Mrl., Lage Rooy	Els T.
07/08/96	boomvalk	1	Meerle, lage Rooy	Els T.
07/08/96	bosuil	1	Meerle, lage Rooy	Els T.
11/08/96	dodaars	1	Loenhout (Kasteel)	Els T.
11/08/96	oeverloper	1	Wuustwezel (Donkweg)	Els T.
11/08/96	bonte specht	1	Loenhout (Pastorie)	Els T.
17/08/96	buizerd	1	Rijkevorsel, De Hees	Els T.
17/08/96	bosrietzanger	1	Rijkevorsel, De Hees	Els T.
18/08/96	dodaars	3	Mind., E10-put	Els T.
18/08/96	witgatje	1	Mind., E10-put	Els T.
19/08/96	dodaars	3	Mind., E10-put	Els T./Leen T.
19/08/96	aalscholver	1	Mind., E10-put	Els T./Leen T.
19/08/96	ijsvogel	1	Mind., E10-put	Els T./Leen T./Stijn L.
19/08/96	groenpootruiter	1	Mind., E10-put	Els T./Leen T./Stijn L.
19/08/96	oeverloper	1	Mind., E10-put	Els T./Leen T./Stijn L.
19/08/96	boomvalk	1	Meer (Terbeeksestr.)	Els T.
21/08/96	ooievaar	1	Mind., Withof	Tom V.
23/08/96	ijsvogel	1	Mind., E10-put	Els T.
23/08/96	dodaars	2	Mind., E10-put	Els T.
23/08/96	aalscholver	7	Mind., E10-put	Els T.
23/08/96	oeverloper	1	Mind., E10-put	Els T.
23/08/96	witgatje	1	Mind., E10-put	Els T.
30/08/96	ooievaars (pleisterend)	8	Meer, Gestelsestr. + Terbeeksestr.	Sarah en Els M./e.a.
sep-96	kolibrievlinder	1	Loenhout	Jos Vorss.
05/09/96	kolibrievlinder	1	Meer, Sluiskensweg	Guy S.
07/09/96	blauwvleugel	7	Meerle, Elsacker	Wim V./Ingrid B.
23/08/96	groenpootruiter	8	Stappersven	Stijn L.
23/08/96	watersnip	50	Stappersven	Stijn L.
23/08/96	witgatje	15	Stappersven	Stijn L.
23/08/96	oeverloper	4	Stappersven	Stijn L.
30/08/96	oeverloper	2	Mind., E10-put	Stijn L./Jef L./Bart H.
16/09/96	roodkeelpierper	1	Ho., V.I.T.O.	Stijn L.

DEADLINE WAARNEMINGEN

VRIJDAG 20 DECEMBER

te bezorgen aan Wim V.